

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

Цена за Србију:

ЗА ГОДИНУ . . . . . 6 дин.
 НА ПОЛА ГОДИНЕ . . . . . 3 „
 НА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ . . . . . 9 „

НЕДЕЉА 25. ДЕЦЕМБРА 1894.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ПР. ДИН. ОД ВРСТЕ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИКОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
 А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

Рукописи не враћају се

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

П О З И В

За све обвезнике I батаљона VII пука I позива народне војске.

На основу предписа Господина Министра војног, од 24. Новембра о. г., ФББр: 7985, позивају се сви обвезници I батаљона VII пука I позива народне војске, да 10. Јануара идуће 1895 год. у 7 часова изјутра, дођу у палилулку касарну, на једно-дневни прозив и поверу спискова.

Овди се разумеју: сви обвезници борци све четири чете, све административно особље, ордонанси, посилни и коморције који припадају овом батаљону, било штабу или четам.

Сви ови имају собом да понесу свој војнички билет.

Ко дође на време, биће отпуштен кући истог дана у вече.

Ко не дође, тај ће се предати војном суду на осуду за непослушност.

Само тежа болест извиниће недолазак, ову треба доказати лекарском сведошвом, која је оверена полицијском влашћу. Уз лекарску сведошбу, истог дана, послати и војнички билет а и именовати место свог стана и редовно занимање.

Бр. 12079 у Београду 7. Децембра 1894 год. Из канцеларије VII пукове. окружне команде.

Предња наредба доставља се грађанима ове вароши којих се тиче с' позивом да према истој неизоставно у свему сљедују иначе ће искусити све строгиости војног закона. Други засебни позиви по овоме од стране овог суда неће се никоме шиљати.

Из канцеларије војног одељења суда општине града Београда ОВБр. 369, 12 децембра 1894 године.

П О З И В

ЗА СВЕ ОБВЕЗНИКЕ I БАТАЉОНА VII АКТИВНОГ ПЕШАДИЈСКОГ ПУКА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I-ОГ.

На основу претписа Господина Министра војног од 24. Новембра ове године Ф.Б.Н. 7985, позивају се сви обвезници — резервисти I батаљона VII активног пешадијског пука Краља Александра I-ог, да 10 Јануара идуће 1895 год. у 7 часова

изјутра дођу у штаб VII батаљона Краља Александра I-ог, који се налази у великој касарни, на једно-дневни прозив и оверу спискова.

Под овим се разумеју:

1) Сви обвезници борци све четири чете I батаљона.

2) Све административно особље, ордонанси, посилни и коморције који припадају саставу I батаљона.

3) Сви прекобројни I батаљона.

4) Сви обвезници допунеке чете.

5) Сви они обвезници редовне војске који стално живе у Београду, а припадали су до ове године саставу местног батаљона.

6) Сви они обвезници редовне војске који су служили при I чети VII батаљона, родом су из Београда а до сада нису никако позивати.

7) Сви кадровски ислуженици пешадије других пуковских округа, који стално живе у Београду а нису нигде записани а немају још 30 година старости.

Сви без изузетка да понесу собом своје војничке билете или отпусте из кадра.

Ко дође на време, тог истог дана увече отпустиће се кући;

Ко не дође овог дана, тај ће се предати војном суду на осуду за непослушност.

Само тежа болест извиниће недолазак, ал ово треба доказати лекарском сведошвом овереном и полицијском влашћу. Уз лекарску сведошбу послати штабу овог батаљона тог истог дана војнички билет, затим именовати место свог стана и редовно занимање.

Из канцеларије команданта VII батаљона Краља Александра I-ог, 3 Децембра 1894 год. у Београду № 6458.

Предња наредба доставља се грађанима ове вароши којих се тиче, с' позивом, да према истој неизоставно одређеног дана оду у команду VII акт. пука „Краља Александра I,“ иначе ће искусити све строгиости војних закона. Други — засебни позиви по овоме од стране овог Суда неће се шиљати никоме.

Из канцеларије војног одељења Општине града Београда 5. Дец. 1894 г. ОВБр 335.

С Т Е Ч А Ј

У општини београдској упражњено је лекарско место за квартал Савамачки. Сви они лекари, који се до сада нису пријавили а желе то место заузети, нека се пријаве са потребним сведошвама најдаље до 30 дец. ове године. Плата је 2.500 дин., годишње. Из суда општине београдске АБр. 8331. 10. децембра 1894 год.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА РЕДОВНИ САСТАНАК

1. Децембра 1894 г.

Председавао председник г. Мијаило М. Богичевић, присуствовали чланови суда г. г. Стев. Ивковић и Мих. Н. Живадиновић од одборника били: г. г. Сава Петровић, Коста Петровић, М. Милашиновић, Јосиф С. Јовановић, Ј. А. Миливојевић, З. К. З. Поповић, Јанаћ Константиновић, Љуб. Марковић, Г. Миловановић, Љ. Каљевић, Јарослав Везуха, Б. Милошевић, Ђ. Димитријевић, Софроније Јовановић, Ф. Розалт. Ст. Јосифовић Стев. Д. Поп вић, Ср. Ј. Стојковић М. Михајловић, И. Д. Стевановић Ј. Риствић, Ј. Алкалај, С. Ђ. Јорговић, Мих. Ж. Маринковић, Ст. И. Поповић, Дим. Милојевић, Др. Никола Х. Николић, М. Марковић Ж. Кузмановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 24. Нов. 1894. год. и примљен је без измена.

II.

Одборник г. Стев. Д. Поповић подноси писмен протест, потписан од свију одборника, што су се у прошлој седници задржали од гласања при решавању питања о варошком рејону, у коме доказују да је решење одборско од 24. Нов. 1894. год. АБр. 8462 неправилно и траже да се по овоме предмету понова гласа.

По прочитању тога протеста АБр. 8463. одбор је решио:

да се овај протест са свима актима пошље управи вар Београда да она реши, да ли је решење одборско од 24. Нов. 1894 год. АБр. 8462 пуноважно с тим, да одбор остаје и даље при томе свом решењу.

III.

Сходно предлогу одборника г. Дим. Милојевића и одлучи својој од 17. Нов. 1894. год. АБр. 8470, одбор је решио:

да све општинске благајнице прегледају од времена на време одборски повереници г. Зах. К. З. Поповић Дим. Милојевић, Михајло Михајловић и Милан Ж. Маринковић. При прегледу морају бити присутни најмање њих тројица и за сваки поједини преглед нарочитим актом председника општине овлашћени.

IV.

Одборник г. Стеван Ђ. Јорговић пита да ли је познато општинској управи, да општински марвени лекари наплаћују по пола динара од сваког свињчета кад га прегледају, па ма оно било мало прасе, као и да ту такву себи узимају. Председник је *изјавио* :

да ће на ово питање одговорити у идућој седници, кад прибави потребног извешћа

V.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд, Абр. 8406, 8156, 8237, 8157, 8215, 8290, 8158, 8396, 8345, 8218, 8214, 8216, 8217, 8155, 8346, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је *изјавио* :

да су доброг владања и доброг имовног стања: Арса Илић кафеџија, Јован Цакић шпекулант и његова жена Гроздана, Спасоје Васовић трговац, Јован Петровић бакалин, Светозар Гођевац трговац; да су доброг владања и средњег имовног стања: Милан Петровић кафеџија и жена му Милка, Лазар Ковачевић надзорник гасне железничке фабрике; да су доброг владања и сиротног имовног стања: Владимир Колачек бремзер трамваја, Катина Јовановић служавка, Ђорђе Берић авизор железнички, Сава Панић пиљар; да су му непознати: Глигорије Младеновић надничар, Хајм Теста служитељ, Мијат Станковић шпекулант, Тодор Глигоријевић екитница.

V.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротином стању и породичном односу.

По прочитању тих молба СБр. 17870, 17227, и 18152, одбор је *изјавио мишљење* :

да се Јоци Ђирићу не може дати тражено уверење пошто је стран поданик; да се Милутину Поповићу изда тражено уверење на основу сведочења потписаних грађана; да се Данилу Михајловићу не може дати тражено уверење пошто општина београдска није надлежна да издаје уверења о околностима, која се у другој држави збила. (Има везе са решењем одборским од 16. Авг. 1894. год. СБр. 11479).

VII.

По прочитању реферата главног књиговодства Абр. 8460, којим се тражи да се одобри привремена исплата набављених дрва за огрев за ову зиму, па да се тај издатак расходује из буџета за 1895. год. пошто су одобреном сумом за 1894. год. исплаћена дрва за прошлу зиму, — одбор је *решио* :

да се седамнаест хиљада две стотине четрдесет и два динара и 50 пара за набављена дрва за ову зиму исплате на рачун привремених издатака, па тај издатак стави на терет буџета за 1895. годину.

VIII.

По прочитању извештаја кварта палилулског Абр. 8259, којим се јавља, да се Евгеније Чоловић оvd. трг. неће да прими за татора цркве палилулке, одбор је *решио* :

да се разлози Евгенија Чоловића не уважаје, и да се мора примити за татора цркве палилулке.

IX.

По прочитању предлога протопрезвитерата београдског Абр. 8384, одбор је *решио* :

да татори капеле за дунавски крај, отворене у дому Светога Саве буду и то: главни татор Никола Кики трг. а помоћници Раде Антић кавецџија и Павле Новаковић бакалин.

X.

Председник извештава одбор, да су г.г. Димитрије Крсмановић одборник и Светозар Стевановић одборски заменик дали оставке на ову дужност и да им је суд општински, решењима својим од 23. Новембра 1894. Абр. 7924—8227 оставке уважио, као и да је одборски заменик Алексеа Стојановић умро.

Одбор је *пријмио* :

к знању ово саопштење и одао последњу пошту покојном Алекси Стојановићу речима „Бог да му душу прости“. Да се и ова места попуне новим избором на дан 11. Децембра 1894 год.

XI.

По прочитању протокола лицитације Абр. 8159, држане за набавку потребне количине мекнића, на којој лицитацији није било лицитаната одбор је *решио* :

да сам суд општински набавља од оvd. продаваца потребну количину мекнића по најачној цени оног времена, кад коју партију буде набављао.

XII.

По прочитању протокола лицитације Абр. 8424, држане за давање под закуп чишћење пијаца и других јавних просторија у 1895 год. одбор је *решио* :

да се чишћење пијаца и других јавних просторија у 1895 год. уступи према написаним погодбама најнижем понуђачу Јосифу Здравковићу, оvd. за годишњу цену од седам хиљада четир стотине деведесет и три динара.

XIII.

По прочитању протокола лицитације Абр. 6807 држане за давање под закуп чишћење димњака на општинским зградама; по прочитању извештаја економног одељења о броју димњака и молбе Марије Алексеић димничара Абр. 8925; одбор је *решио* :

да се ова лицитација одбаци и по нова расписе на коју нарочито да се позове Марија Алексеић.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва одређеног за преглед рада проф. г. Милана Ј. Андоновића на изради планова за Светосавски крај и Ново Селиште, којим се предлаже да се не штампа у општинским новинама уговор и извештај грађевинског одељења о овоме.

По прочитању тог извештаја одбор је *решио* :

да се у свему изврши решење одборско од 10. Новембра 1894. год. ГБр. 3341, према чему се има и извештај са уговором штампати.

Награда повереницима за преглед рада г. Милана Андоновића да се одреди по свршеном послу.

XV.

Председник извештава одбор, да је повереништво, изабрано у седници одборској од 6. окт. 1894. Абр. 7015, за проучавање уговора о електричном осветљењу довршило свој рад и поднело извештај.

Одбор је *одлучио* :

да се овај извештај изнесе одбору на решење као хитна ствар у првој седници што по реду долази.

XVI.

Председник износи одбору на решење предлог главног школског одбора, да се двојици пензионисаним учитељима даје из општинске касе додатак за стан и огрев а да они буду дужни за ово замењивати учитеље, који због болести не могу доћи на предавања. Даље подноси одбору на решење претпис господина министра просвете и црквених дела, да општина притекне у помоћ држави за подизање грађевина за средње школе

бесплатним уступањем зграде основних школа за дунавски крај или подизањем једне нове грађевине, у којој би се могла сместити цела гимназија. Одбор је *одлучио* :

да се оба ова предмета ставе на дневни ред, кад по реду дођу.

XVII.

По прочитању акта и процене имања Симе Јовановића Племића у Мајданској улици, што му се за проширење те улице одузима, одбор је после поименичног гласања са 15 гласова против 11 (2 нису гласали а 2 отишли из седнице) *решио* :

да се ово имање Симе Јовановића Племића по нова процени, пошто је ова врло скупа.

XVIII.

Председник износи одбору на решење молбе Ранка Гођеца и Јована Барловца оvd. фабриканата, да општина ослободи свих општинских дажбина предмете, што су им потребни за њихове фабрике, пошто је држава исте ослободила државних терета сходно повластици датој њиховим фабрикама.

По прочитању тих молби Абр. 6532, одбор је *решио* :

да се преко обе ове молбе пређе на дневни ред.

XIX.

По прочитању акта команданта места и извештаја члана суда г. Јов. Антонијевића Абр. 4268 одбор је *одлучио* :

да војене команде могу бацати и чувати ђубре на месту иза Вајфертове циваре, одакле је копана земља за наспавање баре Венеције, с тим, да се на овоме месту може чувати само коњско (шталеко) ђубре.

XX.

По прочитању акта под СБр. 14030 и Абр. 7283, по којима траже Стеван Јевтовић и Таназије Марковић, да се ослободи плаћања за више утрошену воду из новог београдског водовода одбор је *решио* :

да се молилац Стеван Јевтовић одбије од тражења и да буде дужан платити такву за утрошену воду из новог водовода.

Да се суд општински увери да ли има места ослобођењу Таназија Марковића према предлогу водоводне управе и према томе, што његова кафана не потребује ону количину воде коју по правилима кафане плаћају, јер нема никаква рада у њој, па да суд према томе свом уверењу реши ову ствар.

РЕДОВНИ САСТАНАК

8. децембра 1894. год.

Председавао председник г. Михајло М. Богићевић, присуствовао члан суда г. М. П. Живадиновић од одборника били: г. г. М. Милашиновић, Љ. Каљевић, Љуб. Марковић, Сава Петровић, Зах. К. З. Поповић, Стев. Д. Поповић, Јеротије А. Миливојевић, С. Ђ. Јорговић, Софроније Јовановић, Горчаков Миловановић, Ферд. Розелт, Живко Куамановић, Благоје Милошевић, Јанаћ Костандиновић, Ј. Алкалај, Стеван Н. Поповић, Дим. Милојевић, Јарослав Белуха, Ђорђе Димитријевић, Мих. Михајловић, Ср. Ј. Стојковић, Јован Ристић, Н. Д. Стевановић, Мил. Марковић, Павле Ђ. Раде-сављевић, Др. Никола Х. Николић, Мал. Ж. Маринковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 1. децембра 1894 год. и у одлучи Абр. 7015 учињена је *одлучио*,

да се у седницу, у којој ће се решавати о извештају о електричном осветљењу, позове и г. Ђорђе М. Станојевић председник комисије за осветљење и трамвај.

II.

Председник општине извештава одбор, да је на збору грађана, држаном 4. децембра 1894 г. изабран за кметовског помоћника г. Стеван Јосифовић оvd. трговац и да је тај избор пунова-

жан, пошто није било жалбе, то позива г. Јосифовића, да на ову дужност положи законом прописану заклетву.

Г. Јосифовић је положио заклетву пред одбором, и одбор је *прихватио*:

к' знању ово саопштење.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 8483, 8484 и 8469, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесног лица, одбор је *изјавио*:

да му је Драгољуб Димитријевић катфа столареки непознат; да су доброг владања и сиротног имовног стања Рудолф А. Бендикт, Калман син Фердинанда Брила и Таса П. Драгутиновић шпедитер.

IV.

По прочитању молбе Станимира Ђокића оvd. кројача СВр. 19098, којом тражи уверење о свом породичном односу, одбор је *најпре*

мишљење, да се молиоцу може дати тражено уверење.

V.

По прочитању молбе Дим. Т. Сувајцића званичника ове општине АБр. 8456, одбор је *решио*:

одобрава се молиоцу Дим. Т. Сувајцићу званичнику ове општине једномесечно одсуство због служења у војсци, с тим, да му се исто има рачунати од дана кад га стане употребљавати.

VI.

Одборник г. Стеван Д. Поповић саопштава одбору, да је у београдском листу Вечерње Новости броју 337 од 6 децембра 1894 год. изашла белешка под насловом „Одбијене од тражења“, у којој се представља да је данашњи одбор одбио привроне власти да им да једно општинско празно земљиште на Врачару за подизање богословске зграде.

Пошто ова белешка представља ствар неистинито предлаже одбору, да исту званичном исправком исправи.

Одбор је *решио*:

да суд општински ову белешку исправи званичном исправком, која ће бити основана на актима о овоме предмету.

VIII.

Одборник г. Стев. Д. Поповић пита председништво кад ће суд општински поднети одбору на решење буџет за 1885 г.

Председник *одговара*:

да ће се буџет за 1895 год. изнети одбору на решење чим буду сва права и имања општинска дата на лицитацију, што ће кроз који дан и бити.

VIII.

Одборник г. Љуб. Каљевић примећује, да многи од одборника вуло ретко долазе у седнице одборске.

Одбор је *приориорио*

суду, да најстрожије поступи по усвојеним правилима што не долазе у седнице а изостанак не правдају.

IX.

По прочитању реферата члана суда г. Мил. П. Живадиновић АБр. 8673, да је г. Љуб. Ковачевић одборник и члан комисије за пријем читаонице београдске већ од дужег времена на путу и да се скоро неће вратити па да би требало изабрати другог одборника за члана ове комисије, — одбор је *решио*:

да одборник г. Стеван Д. Поповић буде члан повереништва за пријем читаонице београдске на место г. Љубе Ковачевића.

X.

По прочитању молбе Соломона Ј. Азријела АБр. 8206, којом моли да се ослободи дужности

поротничке, пошто је већ оптерећен неколиким оваким грађанским дужностима, одбор је *решио*:

да се Соломон Ј. Азријел ослободи дужности поротничке за 1895 год. изабрав на његово место за поротнике г. Димитрија Кремановића, оvd. трговца.

XI.

Председник извештава одбор, да је одборско повереништво, изабрато у седници одборској од 10. Нов. 1894 г. АБр. 8139 за састав правила за београдске тргове, довршило свој рад и поднело извештај.

Одбор је *одлучио*:

да се овај извештај изнесе одбору на решење као хитан предмет у седници, што за овом долази.

XII.

По прочитању предлога економног одељења општине београдске АБр. 8553, да се уговори о закупу месарских плацева на вел. тргу продуже са садашњим закупцима још за четири месеца (до 1. Маја 1895 год.) под истим погодбама и за исту цену, одбор је *решио*:

да се закуп свих плацева месарских на великом тргу сем четвртог петог и шестог на доњој страни, продужи још за четири месеца (од 1. Јануара до 1. Маја 1895 г.) са садашњим закупцима, под истим погодбама и истој годишњој цени која је означена у одборском решењу од 30. Нов. 1893 год. СВр. 20933 и од 27. Јануара 1894 год. СВр. 21003.

Плацеви на доњој страни под бројем четири, који је држао под закуп Мика Константиновић и пети и шести, које је држао Коста Панђела, да се путем кратке лицитације издаду под закуп до 1. Маја 1895 год. пошто досадашњи закупци не пристају на продужење закупа.

XIII.

Сходно решењу одборском од 7. Нов. 1894 г. АБр. 8140, председник износи одбору на преглед и одобрење погодбе, под којима се има издати под закуп чистићење и прањење нужника и помијара.

По прочитању тих погодба одбор је пошто је поименичним гласањем са 18 гласова против 10 одлучио, да буде само један концесионар за целу варош *решио*:

да сечишћење и прањење нужника и помијара у 1895 год. изда под закуп једноме концесионару под погодбама, које је суд општински прописао са овим изменама и допунама:

а) да концесионар мора имати онолико справа за чистићење, колико општинска власт од времена на време буде нашла за потребно.

б) да концесионар буде дужан најдаље за три дана очистити нужнике или помијару, од дана кад му се сопственик за чистићење пријави;

в) да концесионар не плаћа никакве трошаринске таксе на кола којима нечистоћу износи ван вароши

г) концесионар је дужан у року од 60 дана набавити нужне справе, рачунајући од дана, кад му се овај посао уступи.

д) да за тачно извршење овог уговора положи једну хиљаду динара кауције у готовом новцу или папирима од вредности.

ђ) да буде дужан бесплатно отворити и затворити (заидати) јаму, у којој је нечистоћа.

е) ако би пре истека овог уговора Београд био снабдевен каналима, престаје уговор важити без икакве накнаде концесионару од општине.

ж) све казне над концесионарем изриче и извршује суд општински.

з) да суд општински пропише, како ће се грађани пријављивати концесионару за чистићење, како ће се и ко ће од стране суда општинског контролисати концесионара да тачно испуњује своју обвезу, па да те прописе објави грађанству.

XIV.

На предлог председника општине, одбор је *одлучио*:

да се извештај комисије о прегледаним локомотивама купљеним од Карамарковића из Пожаревца и предлог да се радња са мртвачким колима да под закупи, — ставе на дневни ред кад по реду дођу.

XV.

Председник извештава одбор, да је г. Ђорђе М. Станојевић на путу те се не може садрешавати о извештају комисије о уговору за електрично осветљење, који је за ову седницу као хитан предмет стављен на дневни ред.

Одбор је *одлучио*:

да се решавање по овоме предмету одложи до доласка г. Ђ. М. Станојевића.

XVI.

Председник износи одбору на решење понуду Камила Пати, да постави тротоар у Кастријотовој улици, где још није постављен.

По прочитању те понуде ГВр. 5489, одбор је *решио*:

да се за постављање тротоара у Кастријотовој улици држи лицитација и на истој лицитира од јединачних цена означених у извештају грађев. одељења на овој понуди.

XVII.

Председник износи одбору на решење понуде Љуб. Остојића цукровника у пензији, Јосифа Ђурића Аризана и Драгутина Илића, којима нуде општини на откуп плоче тротоарске израђене у њиховим мајданима.

По прочитању тих понуда ГВр. 4922, 5245, 3883 одбор је *прихватио к закупу*:

све ове три понуде с тим, да понуђени материјал за сада није потребан општини.

XVIII.

По прочитању акта VII. пук. окр. команде АБр. 781. 1944, 3520, 3657, и 3782, којима се тражи од општине да о своме трошку подигне потребне зграде за смештај кола, оружја, одећа и другог војеног материјала одбор је *одлучио*:

да суд општински проучи и поднесе одбору предлог, на који би се начин и одакле могла набавити потребна сума новаца за подизање ових зграда.

XIX.

По прочитању молбе Ђорђа Вајферта АБр. 5445 и извештаја и предрачуна грађевинског одељења ГВр. 4300, за оправку пута, што поред његове пиваре води у Топчидер преко брда, одбор је *одлучио*:

да се овај предмет упути одборском повереништву, које има дужност да определи, које ће се улице и како калдрисати у 1895 и другим годинама.

XX.

Председник износи одбору на решење молбу вишег завода за васпитање девојака за новчану помоћ заједно са извештајем одборског повереништва о стању тога завода.

По прочитању те молбе АБр. 7852 и извештаја АБр. 8571, одбор је *решио*:

да се вишем заводу за васпитање девојака у Београду изда као помоћ из општинске касе а из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове хиљаду и две стотине динара.

Сума ова да се исплати г-ђи Љ. Сладојевићевој сопственици и управитељици

тога завода и то једна половина одмах а друга половина после три месеца.

XXI.

Председник општине одговарајући на интерпелацију одборника г. Стевана Ђ. Јорговића учињену у прошлој одборској седници, изјавио је, да марвени лекар општински има дужност да прегледа све свиње и да за тај преглед има право по закону да наплати такву за свој труд.

Одбор је, саслушавши и марвенога лекара о овоме *ид вљиво се:*

овим одговором председника општине.

О Б З Н А Н А

Суду општине вароши Београда потребан је један плац за подизање основне школе у овом кругу:

Од кафане „Америке“ једренском улицом до тоскине чесме. Кроз јаворску улицу до кафане „Босне“ поред параносовог хана на парни млин „Захарија“ уз каменичку улицу до окружне апсане и зеленим венцом до „Америке.“

Плац треба да запрема 5000 квадрат. м. најмање

Ако појединци не би имали плац довољне величине а њихов би плац са којим суседним одговарао горњој потреби нека понесу заједничке понуде.

Понуде треба поднети најдаље до 20. Јануара 1895 год. ово општинеком суду.

Абр. 7716. Од суда општине београдске 17. Децембра 1894 год.

ОПШТИН. ЛИЦИТАЦИЈЕ

Према решењу Суда општине Београдске Абр. 8862. — Економно одељење истог суда, држаће на дан 29 т.м. од 2—5 сати по подне другу лицитацију, за давање под закуп *три* месарска плаца на вел. тргу и то: IV, V VI у доњем реду месарских продавница.

Лицитација ће се вршити у канцеларији економног одељења. Кауција се полаже за сваки месарски плац по 120 дин. Остале погодбе могу се видети сваког радног дана, а и на сам дан лицитације.

Ко жели ма који од ових плацева узети под закуп, нека означеног дана дође и лицитира.

Абр. 8862. — Од суда општине града Београда, 22. Децембра 1894. године у Београду.

Према решењу Суда општине Београдске од 22. тек. мес. Абр. 8759. — Економно одељење истог суда, држаће на дан 30. Децембра од 2—5 сахати по подне, *три* лицитацију, за давање под закуп поништеног меса од бобичавих свиња које се кољу на општинским кланицама.

Лицитација ће се вршити код кланица општинских. Кауција се полаже 50 дин. у готову или српско-државним папирима од вредности. Остале погодбе о овом закупу могу се видети у свако доба пре и по подне.

Ко жели ово право под закуп узети нека означеног дана дође и лицитира.

Абр. 8859. — Од суда општине града Београда, 22. Децембра 1894 године у Београду.

Према решењу одбора општине Београдске од 8 децембра ове године Абр. 8685, — суд општине београдске, држаће на дан 31 тек. месеца од 2—5 сати по подне, јавну усмену лицитацију за чишћење нужника и помијара у вароши Београду за 1895 годину.

Лицитација ће се вршити у канцеларији економног одељења.

Кауција се полаже 1000 дин. у готову или српско-државним папирима од вредности, остале погодбе могу се видети сваког радног дана, а и на сам дан лицитације у канцеларији економног одељења.

Ко жели овај рад узети под закуп, нека означеног дана дође и лицитира.

Абр. 8685, — Од суда општине града Београда, 20 децембра, 1894 год. у Београду.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Димничарство:

- а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0.20 д.
- б) За не зидан шпархерд . . . . . 0.20 д.
- в) За узидан . . . . . 0.40 д.
- г) За велики узидан шпархерд у гостионици . . . . . 0.05 д.
- д) За чишћење димњака од два спрата 0.20 д.
- ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0.10 д.
- е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0.10 д.
- ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећи . . . . . 0.20 д.
- з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0.75 д.

II. Пражњење помијара и нужника.

- а) Од кубног метра . . . . . 10 — д.
- б) Од акова . . . . . 0.50 д.

III. Псатарина.

- а) Марка за пашче за годину дана . . . . . 3 — д.
- б) Обнављање изгубљене марке стаје 1 — д.

IV. Гробарина.

- а) Гроб за децу . . . . . 7 — д.
- б) Гроб за одрасле . . . . . 12 — д.
- в) Мала гробница . . . . . 555.52 д.
- г) Велика гробница III. реда . . . . . 998.39 д.
- д) Велика гробница II. реда . . . . . 1099.39 д.
- е) Велика гробница I. реда 168.457

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамаљски, Теразијски, Варошки и Врачарски:

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0,25 д.
- 2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0.70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1.50 д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски:

- 1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0.20 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0.60 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1 д. —

Од суда општине београдске 28. Августа 1892 године, Абр. 9449.

СУДУ ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

Част ми је поднети Суду резултате, извршених анализа београдских пијаћих вода од 1. до 8-ог Децембра ове године.

Узета проба	Темпер. воде	Темпер. ваздуха	Чврст. мат.	Утрошени перм.	Хлора	Азотне кисел.	Азотасте кисел.	Амонијак	Силици. диоксида	Алум. и гвој. окс.	Оксид. Гвојџа	Креч.	Магнезиум	Сумпорне кисел.	нема. степ. теж.	Број бактер. у см ³ .	НАПОМЕНА
Беле Воде Машин зграда	14,5°	0-003	0-534	0-003	0-023	0-0038	траг.	0-0011	0-035	0-003	0-0011	0-108	0-089	0-010	23-3	22	бактерија бројања до после 8 дана
Беле Воде Бунар IV.	12,5°	0-0035	0-530	0-0017	0-009	0-0017	ј. — п. траг	0-0022	0-002	0-002	0-0022	0-150	0-068	0-012	24-5	22	
Бунар у казани „Ресник“	11°	0-003	0-544	0-003	0-096	0-110	траг.	незн. траг.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бар. водов. Цветни трг.	9°	0-001	0-306	0-001	0-006	0-009	0	0	0-013	0-002	0-00056	0	0	0	0	0	0
Нов водов. Лабораторија	12,5	0-003	0-512	0-003	0-0217	0-004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

У Београду 1894 год. 10 XII

Др А. Зега,
општински хемичар.

ОПШТИНЕ У ЖЕНЕВСКОМ КАНТОНУ

ЦРКВЕНА УРЕЂЕЊА И ДОБРОЧИНИ ЗАВОДИ

Организација Женевске општине, заснована је на истом основу, на коме је и држава уређена. Има свега две тачке, које одступају од ове истовестности, и то: једна је, што је трајање чиновничког звања у општинама одређено на четири године дана, и друга: што сама Женевска општина има свој управни одбор, а у сеоским општинама, дужност овога одбора врши један кмет.

Женевски кантон подељен је на 48 општина. Свака општина има за себе своју управу. Општински часници бирају се у свакој општини на општинском збору. Овај збор сачињавају сви бирачи. Право бирачко имају сви они слободни швајцарски грађани, који уживају политичка права, а ова права уживају они:

- који су рођени и живе у дотичној општини, или,
- који су стално настањени, или,
- који имају својих непокретних добара у општинској просторији, или најзад,
- који ту станују више од једне године дана, па ма да су дошли из другог ког Кантона, или општине.

Ни један од ових бирача не може бити бирач у две општине или члан у два општинска суда.

Општина, варош Женеве, састављена је из 41. чланова. У другим општинама, општинску управу, сачињавају:

- седам часника, на 300 становника,
  - девет на 301 до 800 становника,
  - дванаест на 801 до 1500 становника.
- Осамнаест на више од 3000 становника.

Општинско часништво, бира се сваке четврте године, и на крају свога четворогодишњег мандата, могу бити одмах поново бирани.

А, не могу бити бирани за општинско часништво: државни саветници, ред свештеничких лица и службеници општински под надницом (агенти).

Управа у Женевској општини поверена је једном одбору, који се састоји из пет чланова, а у другим општинама, дужност овога одбора, врши кмет са двојицом својих помоћника.

Како кметови и њихови помоћници, тако и чланови управног одбора, бирају се сви на општинском збору на 4 године. По истеку овога рока, могу поново бити бирани осем оних које је државни Савет збацио са дужности.

Наименовање ових врши се из средине општинских бирача, а сваки мора да има најмање 25 година.

Чланови управног одбора и кметови могу и не бити изабрани за општинске одборнике, у ком случају немају решавајући глас у седници општинског одбора.

Пре него што приме дужност, изабрани часници у општини вароши Женеве, полажу заклетву пред Државним Саветом, а одборници општински пред својим кметом.

Председника заступа, у случају изостанка или неке мање сметње, у дужности, један од његових

помоћника, кога он изабере, а ако ово није учинио, замењиваће га први кметовски помоћник.

Рад општинског суда.

Општински суд ради јавно. А кад судије нају за сходно, могу претворити јавну седницу у тајну.

Општински суд врши ове послове:

- решава о општинском буџету;
- решава о издатцима, који нису буџетом предвиђени;
- склапа годишње рачуне;
- решава о начину управљања са општинским добрима, и о ономе што се односи на унапређење и чување општинске имовине;
- решава о арендама, њиховим условима и њиховом року и о промету и судским радњама;
- решава: о отуђењу, продаји, преносу, размени, подели и о набавци непокретних добара;
- решава: о поклонима, о легатима, који се општини остављају без икаквих обавеза за њу;
- решава о регулацији и рушењу зграда;
- решава о отварању или затварању друмова и путова;
- решава о експропријацији у општем интересу;
- решава о пројектима за трасирање улица, и о свима осталим радовима, који утичу на побољшање и корист у опште, и о свему ономе што има везе са општинским интересима.

У сеоским општинама, општински суд решава између осталог:

- о начину којим се одржавају путеви.
  - да је мишљење о променама граница и синора општинске просторије.
  - поставља учитељице и помоћнице ових, за дечије школе изузимајући случај, кад Државни Савет на основу квалификација, једногласно избере неко лице за учитеља или учитељицу; у том га случају извесна општина мора да прими.
- Решења и одлуке општинског суда достављају се Државном Савету. Неке одлуке општинске морају се извршити и без одобрења Државног Савета, а неке не могу. Одлуке које морају да имају одобрење Државног Савета, ове су:
- годишњи буџет,
  - рачун о финансијама,
  - трошкови који су одобрени преко буџета, а који су прекорачили десети део општинских прихода,
  - отуђивање, продаја и подела непокретних добара општинских,
  - одлуке општинске, релативне, према појединим предметима као што су: трајање аренде дате под закуп најмање на 9 година. Легати или поклони дати општини, а повлаче за собом какве терете или какве услове; отварање или затварање извесног друма; пројекти за трасирање улица, експропријација у општем интересу.

Општински судови имају сваке године две редовне скупштинске сесије и то у месецу мају и децембру. Но ове скупштине могу бити сазване и у ванредан сазив, а њих сазива у варош Женеве, управни одбор општински, а у сеоским општинама кметови.

Овим скупштинама председава у сеоским општинама кмет, а у Женеве, одбор општински бира председника за ову сесију и три члана њему у помоћ.

Рад управног одбора вароши Женеве.

Дужност управног одбора је:

- да управља свеколиком имовином вароши Женеве и ову чува;
- да управља буџетским извршењем и да пази на шта овај има да се троши;
- да спреми годишњи буџет;
- да рукује општинским приходима;
- да извршује одлуке општинског одбора;
- да издаје имовину општинску или неке приходе под закуп;
- да васпостави аренду;
- да се стара да правилно удазе суме прихода општинских у општинску касу;
- да предузима свеколике мере, како се неби компромитовали интереси општински;
- да поставља, а у случају потребе и да збације, административне чиновнике;
- да руководи општинским пословима;
- да прима поклоне или легате, који су општини намењени и то у покретности ако не повлаче никакву обавезу и не прелазе суму од 2.500 динара.

да поставља учитељице и помоћнице овим у дечијим школама, изузимајући кад Државни Савет избере лице за учитеља-лицу, према поднетим квалификацијама, онда такво лице мора да прими дотична општина;

да даје држави мишљење о пројектима за рушење и подизање вароши приликом регулације;

да поставља знакове дуж пута, ради сигурнијег саобраћаја;

да пази на улице, плацеве и шеталишта за публику;

да пази на тачно извршење полицијских правила при општинским здањима; купатилима, кланицама, кејовима, пијацама, продавницама разним на јавним местима, отицању воде из канала, воду хидрауличке машине, кола и управљање са њима, куда која треба да пролазе;

да пази на осветљење и здравствене интересе;

Што се казни тиче, то је остављено општинским чиновницима, да је ови и изрекну и изврше.

Један члан управног одбора престава управника вароши.

Чланови управног одбора примају годишње и то: председник 4000 а она друга четворица по 3000 динара годишње.

Рад кметова.

У сеоским општинама кметова је дужност: да по овлашћењу Државног Савета, обзнањује и извршује упутства, како се закони имају да врше и примењују.

При општинској и судској полицији, да предузима оне мере, што засецају у општу полицијску службу. Он може захтевати жандармерију

у колико му даје власт његов положај, при вршењу његове дужности. Он има права да под својом личношћу уапси преступника, но тако да у року од 24 сата о томе извести државног прокуратора.

Поред своје општинске власти, он преставаља у општини и полицијску државну власт.

Његова је дужност још :

да се стара о управи и одржању општинских добара ;

о извршењу одлука општинског суда ;

о достојном преставаљању, кад то буде потреба захтевала ;

о побољшању прихода ;

о управљању са општинским радовима ;

о предузимању, ма и привремених мера, које он нађе за добре, за чување општинских интереса и да правилно уноси суме прихода у општинску касу.

Он може да прими поклон или легат у покретности, ако овај не повлачи за собом никакву обавезу и не прелази суму од 250 динара.

За вршење дужности, кмет прима плату, коју му општински суд одреди.

Суспендовање и распуштање чланова општинског суда и збацивање кметова и кметовских помоћника.

Државни Савет може да обустави одлуке општинског суда, и то :

кад општински суд изађе у свом раду изван круга своје, уставом и законом, обележене власти, и кад неће да се саображава прописима законским.

Кантонска је скупштина позвана, да у року од 8 дана огласи престанак важења општинских часника и то ако нађе да је Државни Савет имао законских узрока за обустављање таквих одлука.

Поновни избор бива у року од месец дана, рачунајући од дана кад је кантонска скупштина одобрила одлуку Државног Савета.

Кметове и кметовске помоћнике може да збаци Државни Савет :

због неизвршења наредба које је Државни Савет, као највећа власт у Кантону, у границама устава и закона, упутила да их они изврше, па то не учинили ;

кад се констатује каква неуредност, н. пр. каква утаја ;

кад неће да и пуњују своје дужности ;

кад не долазе на дужност без оправданог узрока у року од 3. месеца ;

кад намерно неће да врше законе и законске наредбе ;

кад Државни Савет збаци кметове због ових узрока, они немају права на жалбу, и не могу бити поново бирали.

Најзад оне општине, које мисле да су оштећене, одлуком Државног Савета, у материјалном смислу, имају права да се жале кантонској скупштини, и ова узима у поступак оваку жалбу у својим првим редовним сесијама, пошто предходно испита да ли општина има права на жалбу.

Вера и црква.

Уставом од 1847 и законом који је на основу овога издат 26. Августа 1868 године, ујемчена је потпуна слобода свију вероисповеди у целом пространству државном.

Све вероисповеди имају подједнако право на заштиту од стране државе, али с друге стране, обавезне су да се саображавају, како општим законима, тако и правилима полицијским у односу на њихове спољне радње. Ношња неког свештеничког одељења по вароши и улицама је забрањена, сем ако то није за време неког привременог бављења у Кантону. Иста се забрана распростире и на религијозне церемоније.

Држава потпомаже народну религију протестанску и католичку. Ова обавеза изазивала је честе и живе дискусције, али предлог, да се избрише из буџета партија на религију, другим

речима, да се раздвоји црква од државе одбачен је први пут у Скупштини 5. Октобра 1872 године а доцније и народ је то одбацио са већином од 9306 гласова противу 4044, 4. јула 1880 године.

а) народна протестанска црква

О протестанској цркви, чије су задаће тако дуго бркане са задаћама републиканским, и која је учинила тако значајан утицај на институције земаљске, разумевајући овде право већине женеваких грађана.

Као прва призната међу осталим институцијама уставом од 1847 године, она се уредила у својој организацији, законом од 25. Марта 1874 године.

Она се састоји из Швајцарских протестаната, који су примили њен облик организације. Администрација је искључиво поверена једној конзисторији, која се састоји из 25. чланова световног реда и 6 чланова мирског реда (пастора протестанских). Ови су узети између бирача, а наименовао их је на четири године један одбор изабран између свије швајцарских грађана протестаната, који уживају своја грађанска политичка права у Кантону. Закон одређује да ни један швајцарски грађанин не сме бити на изборним листама од две различне вероисповеди и да свако тражење допушта за на листу, неке друге вероисповеди, може имати места само на две године пре избрисавања на првој.

Конзисторија бира у својој седници једну извршну комисију од пет чланова, чији председник мора да буде из реда световног (цивилног).

Она бди над општим интересима цркве, управља са свим оним, што се односи на вероисповед у религијозном обучавању и чисто административном, одређује број округа парохијских, под условом, ако ово и Државни Савет одобри, поставља свештенике који су свршили теолошки факултет протестански, а о томе су предходно известили пасторе.

Кантон је подељен на 16. парохија. Варош Женева само је једна парохија. Свака парохија именује свога пастора, који да би могао бити изабран, мора имати најмање 25 година и да има сведочбу о свршеном теолошком факултету протестанском у Женеви, или признату, одговарајућу овој, титулу неког другог универзитета.

Пре него што прими дужност, пастор полаже заклетву пред Државним Саветом. Он обучава и проповеда под својом сопственом одговорношћу и без да се његова слобода може ограничити у исповедању вере, нити пак усљед формула литургијских.

Свештеници се званично скупљају на свештенички збор а њихов је рад подчињен конзисторији, која им допушта да све што раде буде једино у интересу цркве.

б) католичка црква

Католичка црква, таква, каква је сада и каква се одржала до устава од 1847 године, као и какву је признао овај, припадала је вероисповеди римокатоличкој и сачињавала део Фрибуршке епископије. Услед препирке, која је изазнала између Швајцарске конфедерације и достојанства Папског због институције једне капеланије апостолске, у Женеваком Кантону, народ је усвојио закон 21. Марта 1873, који реорганизује католичку вероисповед на новим основима црквеним, са једном огромном већином од 9081 гласова противу 151.

Један део женеваких католика одбио је то, да се потчини и организовао се као независна заједница од државе.

По томе закону, попови и епископи бирају се између бирача католичких, који су записани на бирачким листама кантонским ; а могу се збацили са својих положаја. Пре него што приме дужност, полажу заклетву пред Државним Саветом.

Привремена Црквена управа поверена је : за парохију Женеваку једном одбору од девет световних лица, за осталих четрнајест парохија одбору од 5. чланова које су изабрали бирачи парохијски, а за цео кантон једном врховном одбору од 30 чланова, од којих су 25 световног реда а 5 духовног : сви су ови наименовани у једном одбору који је изабран из свих грађана католичких, који уживају бирачка права. Чиновници врховног одбора и одбора парохијског бирају се на четири године. Сви они могу бити поново изабрани.

Што се саме црквене управе тиче, Епископа дијецезе његове, признао је Државни Савет и као такав он може сам да врши јурисдикцију и епископалну управу ; а ако би пренео своју власт на неког мандатора, овај је врши под својом одговорношћу, но пре свега мора да стекне пристанак Државног Савета.

Католичке парохије, морају да сачињавају једну швајцарску епископију, чије седиште не може бити у Кантону.

Ови који су се конституисали у царству нове организације чине сада један део епископије хришћанско католичке у Швајцарској.

в) Заједнице религијозне које су признате као заведења.

Осим званичне вероисповеди управа Женеваког Кантона признаје још пет религијозних установа сагласно закону од 22 Априла 1849 године.

Немчко-Лутерански црква, конституисана је 3. Априла 1850 године а добила је од кантонске скупштине ново одобрење за тридесет година 23. Јуна 1880. Ова црква основана је у Женеви око 1707 године а припада вероисповести Лутебуршкој и излази из конзисторије „Гота“ од године 1731 године. Од кад постоји, она је признавала од своју влада и њени односи према другим религијозним центрима који су тек реформисани, никада нису престали да буду добротини. Она има доста непокретног имања, и између ових и једну лутеранску цркву и једну школу.

Управа је формирана од 11. чланова који су изабрани на пет година са почасним мандатима.

Приходи од њихових добара су намењени на трошкове око вероисповеди и на помоћ убогих. Са финансијског гледишта, дирекцију потврђује Државни Савет, коме она мора сваке године да поднесе тачан рачун о вршењу своје дужности.

Немачки реформаторска црква. Конституисана и основана 12. Октобра 1894 године под обликом две управе : једна за благодејења а друга за цркву. До (1849) године била је само једна дирекција, а Државни Савет својом наредбом од 7. Новембра 1815 године наредио је категорички ко може бити активни члан ове цркве : „Немци и швајцарски Немци, који су примили нову реформу и који су настањени у Кантону од пре једне године дана ; староседиоци пошто су платили таксу за право становања и њихов повратак у пређашње стање, само ако говоре немачки ; и најзад чланови дирекције.“

Од неколико година, црква је у заједници са националном протестанском црквом Женеваком. И они који припадају овој реформаторској цркви, могу бити изабрани као чланови народне протестанске конзисторије. Свештенике њене плаћа држава исто онако и са оном платом како се плаћају пастори протестанске народне цркве. Дирекција се састоји из два одбора од седам чланова, који су изабрани за време од пет година ; одбор за наставу, и одбор за помоћ. Председник првога врши у исто време дужности председника заједнице. Школа је ова под непосредним надзором министарства просвете.

Заједница Израелска заснована је 3. Маја 1852 године ; призната и допуштена за време од 30 година а обновљења у 1882 — за период какође од 30 година.

Управни одбор се састоји из три члана, које је заједница ове цркве изабрала за три године. Њихов је посао хонораран.

Доходци њихових добара намењени су на трошкове око вероисповеди и на помоћ сиротињску.

3. Јуна 1857 године Државни Савет уступио је бесплатно једно празно земљиште оснивачима ове заједнице да подигну себи синагогу.

Руски каиела. (православне вере) основана 4. Маја 1863 године а исте године 16. Септембра, народна скупштина кантонска признала ју је за време од 30 година. Истога дана вотирала је закон за уступање једног земљишта за подизање цркве, чије позлаћено кубе уздиже се данас и блиста на једној малој висоравни des Tranchees.

Административна комисија састоји се из пет лаца, изабрани од чланова заједнице, који су се на једном општем збору састали. Ова комисија обнавља се сваке године и њени се чланови одмах поново бирају. Дужност председника врши прота, коме је такође заеатак да дели милостињу.

Црква англиканских протестаната (англиканска) заснивана 11 октобра 1850 године а истог месеца 28 признала је и народна кантонска скупштина за време од 30 година, а обновљена је пре 4 године.

Скупштина ова одобрила је исто тако да јој се уступи бесплатно земљиште за зидање једне капеле, која је сазидана на челу улице du mont-Blanc.

Одбор управни састоји се из пет чланова, који су изабрани на три године.

ДОБРОЧИНИ ЗАВОДИ

а) Општи добротини завод.

До 1868 године добри људи хришћанских установа Женевских имали су: Женевску болницу, канцеларију за добротинства, завод Троншенев (ово је швајцарски доктор медицине који се родио 1709 а умро 1781 године) фондове за сирочад, грађанску болницу у Каружу и фондове којима је управљала општина.

Да би исчезле разлике са гледишта у помоћи, које су постајале између нове и старе општине, народ Женевски донесе закон 26. Августа 1868 којим уједини свеколике имовине у једну једину масу, под именом „Општи Добротини завод.“ Овим заводом рукује једна комисија од 17 чланова који су изабрани овако: седморицу је изабрао општински суд вароши Женеве, седам, општински одбор, три, државни савет. Комисија се обнавља сваке четврте године и чланови исте могу бити одмах по истеку мандата поново бирани.

Извори „општег добротиног завода“ разумевајући ту разне намењене фондове, постоје на основном капиталу који је при крају 1884 године — био 5.456.000 динара. Све је то намењено на издржавање болесника, стараца, сирочади, изнемоглих и у опште Женевске сиротиње.

Ова добра не могу бити одвојена од своје намене и да остану одељена од оних државних.

Заводи, који зависе од овог општег добротиног завода, ови су: Дом за сирочад мушку, дом за сирочад женску, у Варамб-у, болница за окрепљење оних који су били болесни, у малом Саконе-у, кућа за старце у Аниор-у.

Овај општи добротини завод шаље једнако у болницу Кантонску, у болницу за душевне болести, у дом за старце или на нека друга места, немоћне и болесне, над којима лебди са нарочитом пажњом.

Дом за мушку-сирочад има већ у себи стотину деце, од којих једна трећина учи занат, а друге две посеђују школе основне и средње.

Дом за женску сирочад има око 60 девојчица, које се приправљају за какве ручне радове, у истој пропорцији као и она у мушком заводу.

Завод за окрепљење оних који су прездравили на је сада потребно да се окрепе, основан је за узимљивошћу госпође Рошилд. Имао је у 1884 години 244 пансионера. Болесници, који поправе ту своје здравље и поврате снагу, благодаре увек управи ове куће и чистом пољском ваздуху.

Уточиште за старце, од најновије конструкције, има око 75 пансионера између 65 и 67 година старости. Ови старци лишени су сваког извора за живот, изнемогли и остарили, а у овој кући врло добро неговани, добро намештени и храњени у место да се пребијају од удаљене до удаљене општине или у каквом Савојском селу, где их суседство одбацује

Међутим овај општи добротини завод издржава још у Кантону водеком 112 пансионера: плаћа пансион за 104 детета, у фамилијама женевским и водским, 5 младих дечака намештених у агрикултурној колонији у Серихеу водеком кантону и четири детета глуво нема.

Поред тога овај завод помаже једну велику множину сиротиње; новцем, лебом, вешом, хаљинама, обућом, и ово све справља под својом управом; ту раде и спремају око 150 раденика.

Сви трошкови у 1884 годину достижу од прилике 564.000 динара.

Кантонска болница

Ова важна установа, која има једно велико здање у Клузу близу Женеве, установљена је законом од 23. јуна 1849 године за чување и неговање рањеника и болесника.

Сви женевски грађани, који не могу да притеку у помоћ својим материјалним стањем, радили су ту — бесплатно, и тиме облакшавали трошкове исто тако као што су и сами болесници и рањеници који су могли да припомогну, припомогли су на једанпут или на више пута, својим имањем, трошкове око заузимања при оснивању ове куће, и око издржања исте. Убоги се ту примају на рачун општег добротиног завода, на рачун депертмана судског и полицијског, и на рачун једног друштва за узајамно помагање; а странци на рачун истих установа или још и на рачун њихових општина из које су родом. У случају болести или тешке ране, ступање у болницу допуштено је одмах, или по уверењу једног лекара из Кантона, које уверење треба да је проконтролисано дирекцијом за старање о јавној здравствениости.

Приходи ове болнице састоје се од приреза по 25 сантима, које држава скупља од трошарина; једнога дела такса општине вароши Женеве, и такса на пашчад, од примања добровољних прихода у чаршији, као и од пензија, поклона и легата и од скупљеног годишњег добровољног прихода по сандучићима. Буџет годишњи овога завода је од прилике 250.000 динара.

Управа ове болнице поверена је деветорици чланова, од којих су шесторица изабрана кантонском народном скупштином, а тројица од Државног Савета.

Болници овој увек су на служби и стални помоћници: медицинска клиника, хирурргијска клиника и завод за порашање сиротица и дом где се негују находчад. Ове клинике, чије дирекције припадају професорима медицинског факултета, направљене су за студенте гди се ови практично обучавају са великим успехом, пошто су добили у години 1883 око 3200 болесника.

Старачко уточиште.

Ова кућа за остареле подиже се у малом Саконе у, близу Женеве, у једном дивном пределу, а постала је законом од 27 Јуна 1849 године у цели, да прима остареле своје грађане који су прешли 60 година, а који јој се шаљу од Добротиног завода општег и од друштва за узајамно осигурање.

Управа овог завода поверена је једанајесторици чланова који су изабрани на четири године и то: шесторицу је изабрала народна скупштина, тројицу Државни Савет а двојицу они швајцарски грађани који су у овоме заводу.

Доходци овог завода састоје се из поклона и легата, као и од прихода који се добивају од оних који су у тој кући по 45 динара месечно. Оволико плаћају они старци, које је неки добротини занод тамо послао и чији је он раније био члан, а 50 динара месечно плаћа сваки други старац, грађанин швајцарски.

Друштво за узајамно осигурање постоји на примени горереченог закона, гди се подразумевају сви грађани Женевски, који оће да буду чланови овог друштва. Овај закон осигурава своје чланове са тим правом да буду примљени у овај завод кад им буде 60 година: на ипак, ако осигурани жели да живи изван овога завода, или у својој фамилији, добија једну ренту од 40 динара месечно, а може ако хоће примити 480 динара годишње. Чланом овога завода може се постати кад се плаћа извесан улог, или кад се једанпут за свагда даде, или кад се даје извесна сума сваке године редовно до краја своје 59 те године.

Женевци који се нису осигурали пре 60-те године на овај завод, могу да уживају благодети овога завода, кад и после ових година старости уложе један одређен капитал.

Основни капитал овога узајамног друштва за осигурање био је у 1883 години 116.000 динара. Чланова који живе у овом заводу било је у тој години 74, од којих 34 живе стално у том заводу а 40 њих примају одређену своју плату и живе код своје фамилије.

Годишњи буџет у 1883. години предвиђен за 76. пансионера био је 103.000 динара оставивши један вишак преко своју расхода од 13.000 динара намењен — да плати за у напредак оно што је требало да учини држава у току година гди је мање просперирала т. ј. да даде држави на попуну њених будућих трошкова.

Завод за душевно оболеле

Овај завод намењен да прими на рачун њихових фамилија, или на рачун општег добротиног завода, лица која су душевно оболела, створен је законом од 9. Јануара 1835 године у Вернеју близу Женеве. Њим управља један одбор, кога је изабрао Државни Савет и који је под контролом министарства унутрашњих дела. Његов буџет годишњи је око 75.000 динара али опет приходи вазда прелазе трошкове за скоро 10.000 динара годишње, према приходима пансиона и према приходима од обделавања пространиг имања које окружује ову кућу.

Завод за глуво-неме.

Ова је установа постала иницијативом добрих људи и жена. Основни капитал састоји се од прилике око 50.000 динара и нешто непокретних добара. Држава има свога директора са уговором по коме она узима под закуп стан и плаћа му годишње 2500 динара Држава плаћа у пансиону за децу убогу (сироту) тако: да цифра овога издржавања не пређе преко 800 динара годишње. Број глуво-немих у овом заводу износи просечно 10 лица.

Финансијски заводи за кредит и штедњу

Устав од 1847 године условио је на основни капитал економског удружења једну суму од 1.500.000 динара која ће се сума унапред прикупљати и кад се прикупи добити облик једне банке за есконт, оставе на чување и за послућу. Приходи, који ће се одотуд добити имају се употребити на одржање вероисповеди протестанске и за јавну наставу све под државном управом.

Надзор и руковање овог основног капитала метутог у ову банку, поверен је једној општој

комисији, чији је задатак по тим правилима, да оперира са новим пропорционалним добрима економског друштва, тежећи увек намењеној цели. Тако су ове одредбе биле изведене већ 12. Маја 1848 године под називом безименог друштва „Женевска банка“, са капиталом од 3.000.000 динара, који је подељен на 3000 акција а свака вреди 1000 динара.

Доцније 26. Фебруара 1867 године смањен је овај капитал на 2.500.000 динара. Један милион пет стотина хиљада динара би дат општинској комисији, а акције буду сведене на 500 динара. Најзад законом од 26. Августа 1868 године који је донесен за општи добричнини завод, део овога који припада Женевској банци, а произилази од основног капитала економског друштва, припао је у својину држави, која од тада има трећину гласова у акционарској скупштини.

Од тога доба, Државни Савет, има једног свог комесара који присуствује свакој седници управног одбора и контролише рад.

Операције Женевске банке састоје се у томе: што есконтује и што покрива трговачке еснапе. Она одобрава менице од 1000, 500, 100, 50 и 20 динара.

Њом управљају 8. чланова, међу којима је и државни изасланик а тројица су комесари (цензори.)

Држава извлачи од капитала у овој банци сваке године суму од 65—70.000 динара.

Хипотекарна Банка

Хипотекарна банка основана је законом од 1847 године да би одредила и одржала вредност свију економских продуктивних добара, а скопчана је са општинама старе територије.

Доходци од ових добара морали су да послуже на одржање непокретности, које су остале у овим општинама и на направу зграда које су намењене за вероисповед и јавну наставу, онамо гди би било ово нужно.

Протестанска конзисторија прима од добити ове банке један приход довољан за подмирење трошкова око вероисповеди. Руковање капиталима и приходима, поверено је једној општинској комисији која је састављена из 11 чланова.

Закон који је издат за општи добричнини завод, модификовао је ову установу. Основни капитал хипотекарне банке одржава се тако, што је по-

дељен између 17 општина старе територије, на 2000 неотуђивих хартија новчане вредности свака од 1000 динара. Сума доходака у 40.000 динара од ових капитала даје се сваке године унапред протестанској конзисторији. Сувишак који долази од годишњих и петогодишњих уплата подељен је између општина, сопственица папира од вредности, сразмерно овим папирима.

Главна управа и надзор ове банке поверен је једној комисији од 11 чланова који су изабрани за време од 4. године и то овако: петорицу је изабрао општински одбор вароши Женеве; тројицу бирају све општине, заједнички, разуме се оне које имају банчине папире од вредности; и најзад тројицу бира Државни Савет. Ова комисија поставља осам администратора и даје рачун сваке године Државном Савету о своме раду.

Постанак ове банке учинио је крај зеленашдуку и постигао је да уједини агрикултурну популацију, а учинио је огромну услугу земљи.

Операције банчине састоје се у томе што чине хипотекарне зајмове на непокретна добра која су у Кантону, издавајући, заложницу на имање: есконтује менице у интересу агрикултурне класе и прима оставе на чување.

Стопа интереса у овога завода је сада 4 $\frac{3}{4}$ % а интерес је плаћен на заложнице 4% годишња је добити око 115.000 динара. 31. Децембра 1884 г. капитал је порастао на суму од 27.041.000 динара а има заложница по којима је учињен зајам у вредности до 24.237.000 динара.

Новчани завод за штедњу

Овај завод установљен је 5. Августа 1816 године. Он је основан у тој цели да прими на оставу, под државном гаранцијом, суме које доносе лица она која стално живе или којима је доуштено живети у Женевском Кантону. Добричниним заводима, удружењима и осталим друштвима је потпуно дозвољено да остављају своје капиталне ту.

Он прима депозите који нису мањи од једног динара ни већи од 500. Нико не може оставити у ову банку већу суму од 500 динара годишње, ниги пак може бити њен поверилац са капиталом већим од 5000 динара. Сваки који уноси своју уштеђевину, добија једну нумерисану књигу, коју је потписао комисијски изабраник, и која у себи садржи име и презиме улагача, да-

тум, суме унесене и исплаћене; а тако исто и суме депоноване или исплаћене. Улагачима тече интерес на суму 4% годишње.

Овом популарном установом управља једна комисија од 18 чланова, које Државни Савет поставља сваке пете године, а ови опет на крају сваке године полажу му рачун о своме раду.

Да би се још боље видео успех који је ова банка учинила, под управом зашета уочљивом, биће довољно кад се констатује да стоји ово: У 1817-ој години било је улагача 493 са сумом од 97.244 динара, а од тада па до краја 1884 достигао је број улагача до 37.843 који су уштеђели капитал у тој банци од 25.435.359 динара.

Јавни завод за позајмице на залог

Законом од 22. Јуна 1872. основан је овај јавни завод за позајмице на разне залог, а основни капитал положио је у њену кесу „Општи Добричнини завод“ у суми од 150.000 динара.

Овим заводом управљају 9. чланова, од којих тројицу бира народна кантонска скупштина, тројицу Државни Савет, а тројицу комисија „Општег добричног завода“ све на две године дана.

Овај завод за позајамљивање на залог, изведен је по методу француског завода *M. nts-de-piete*, а у цели да притече у помоћ оним особама, који се нађу у неприлици, а не могу да се помогну одмах са другим кредитним заводима. Он позајмљује искључиво на донесене домаће ствари или какав еснап; на златне и сребрне предмете позајмљује четири петине од највеће процењене вредности дотичног предмета; а на све остале предмете две трећине такође од процењене вредности. Завод не прима предмете оне, чија вредност по процени не износи више од три динара. Тако исто не прима алате, оружје и у опште војничке потребе; залог вагабундске и индивидуалне хрђавег владања. — У опште не прима ни један предмет чије изглед сумњив.

У 1884 години донето је у магацин овога завода 49.459 залог, и узета сума на ове предмете од 1.025.899 динара. Број откупиљених предмета, обновљених и продатих износи до 29.909 од вредности у суми 614.828 динара; а остало до 31. Децембра исте године 19.550. залог од вредности у суми 411.071 динара.

Средња вредност сваке залог, просечно узето, износи између 17 и 60 динара.

Јаша.